

Infrastrukturdepartementet

Nationell strategi för elektrifiering

Bakgrund

Ökad elektrifiering kommer att vara en viktig komponent i omställningen till nettonollutsläpp i transportsektorn och industrin. Elektrifiering lyfts fram som en nyckelfråga i regeringens klimatpolitiska handlingsplan och i flera av de färdplaner som har tagits fram av näringslivet, inklusive energibranschen inom ramen för Initiativet Fossilfritt Sverige. Färdplanerna innehåller bedömningar om framtida efterfrågan som energisektorn behöver tillgodose när transportsektorn och industrin elektrifieras och pekar på behovet att visa hur elförsörjningen kan garantera en stabil effekttilgång och tillräcklig nätkapacitet till konkurrenskraftiga kostnader. Färdplanerna innehåller även en rad energirelaterade åtgärdsförslag riktade till regeringen och ansvariga myndigheter.

I budgetpropositionen för 2020 (prop. 2019/20:1 utg.omr. 21) aviserade regeringen att en nationell strategi för elektrifiering ska tas fram där elektrifieringens betydelse för att nå fossiloberoende i transportsystemet är en viktig del.

Inriktning för arbetet

Utgångspunkten är att bidra till förutsättningar för en snabb, smart och samhällsekonomiskt effektiv elektrifiering som bidrar till att uppnå klimatmålen 2030, 2040 och 2045. Strategin ska utifrån ett helhetsgrepp analysera tekniska, ekonomiska och policymässiga förutsättningar i energisektorn för att möjliggöra en ökad elektrifiering samt redovisa en plan för att hantera eventuella hinder. I detta ingår även att tydliggöra roller och ansvar i det fortsatta arbetet, dels mellan kommunal, regional och statlig nivå, dels mellan myndigheter, näringsliv och civilsamhälle. Förslaget till

strategi ska väga in relevantt arbete som pågår främst inom transport-, industri-, miljö-, och klimatpolitiken, exempelvis arbetet inom regeringens strategiska samverkansprogram. Förslaget ska även väga in åtaganden från näringslivet och andra aktörer, inklusive de som beskrivs i näringslivets färdplaner inom ramen för Initiativet Fossilfritt Sverige och i den handlingsplan som ska tas fram av den elektrifieringskommission som regeringen har tillsatt. Förslaget till strategi bör även beakta det relaterade arbete som Miljömålsrådet, Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA), Power Circle, Svenskt Näringsliv, Elektromobilitetscentrumet, miljöorganisationer, akademien och andra aktörer bedriver inom området. En dialog ska etableras med berörda branscher och aktörer för en fördjupning av såväl generella som specifika frågeställningar som identifieras under arbetets gång.

En viktig fråga är om det finns några väsentliga hinder på kort och lång sikt för att öka elektrifieringen och hur det ser ut i olika delar av landet när det gäller förutsättningar för ökad elektrifiering samtidigt som Sverige ska ha ett robust elsystem med hög leveranssäkerhet, låg miljöpåverkan och el till konkurrenskraftiga elpriser. Elektrifieringen kan ge en ökad elanvändning när laddfordon eller fordon som kör på elvägar ersätter bensin- och dieseldrivna fordon eller när el används för att producera vätgas som kan användas i bränsleceller i elfordon eller i industriprocesser för produktion av bl.a. stål och cement eller för produktion av elektrobränslen. I sammanhanget bör erfarenheter tas till vara från utvecklingen av elsystemet på senare tid, exempelvis när det gäller anslutning av nya serverhallar och andra storskaliga elförbrukare samt framtida behov från liknande företag. I bedömningar av hur mycket el som kommer att efterfrågas ska hänsyn tas inte bara till att elektrifieringen som sådan ökar efterfrågan på el utan också till att det finns en potential för energieffektivisering och ett mer resurs- och transporteffektivt samhälle. Förslaget till strategi ska ge en övergripande bild av elsystemets utveckling med en ökad elektrifiering. Arbetsgruppen ska analysera ett antal nyckelfrågor, bl.a. elmarknadsfrågor och infrastrukturrelaterade utmaningar som nätkapacitet och laddinfrastruktur, möjliggörande tekniker för t.ex. produktion, distribution, flexibilitet och lagring samt förutsättningar för smart, snabb och samhällsekonomiskt effektiv elektrifiering. Acceptans i samhället för infrastrukturutveckling och tekniska lösningar samt elektrifieringens fördelningseffekter samt motiv för statliga åtaganden tillhör mer generella frågor som bör inkluderas. Elektrifieringens påverkan på miljö- och klimatmålen och möjligheterna att minska negativ sådan bör också beaktas liksom totalförsvarets behov av elförsörjning och

transporter. Förslaget till strategi ska baserat på ovanstående analys peka ut den politiska inriktningen för samhällets elektrifiering och inkludera konkreta åtgärder på kort respektive lång sikt. Eventuella åtgärder ska motiveras och beskrivas utifrån samhällsekonomiska motiv och utifrån åtgärdernas effektivitet för att nå de politiska målen bl.a. inom klimat, - transport- och energiområdet. Om föreslagna åtgärder väntas leda till ökade kostnader ska finansieringsförslag lämnas.

Förslaget till strategi tas fram av en arbetsgrupp inom Infrastrukturdepartementet bestående av handläggare från närmast berörda departement och med deltagande av närmast berörda myndigheter inom energi- och transportområdet. Preliminär tidplan är att en strategi ska kunna beslutas av regeringen senast den 29 oktober 2021.

De representanter i arbetsgruppen som kommer från andra myndigheter än Regeringskansliet (Statens energimyndighet, Energimarknadsinspektionen, Affärsverket svenska kraftnät, Elsäkerhetsverket, Trafikverket och Trafikanalys) ska bidra till arbetet utifrån myndigheternas egna analyser, pågående arbete, myndighetsuppdrag och ansvar för energiaspekter av elektrifiering av transport- och industrisektorerna. Arbetsgruppen ska även föra en dialog med andra berörda myndigheter, däribland Naturvårdsverket, Konjunkturinstitutet, Försvarmakten, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap samt med berörda länsstyrelser i de delar som berör deras respektive ansvarsområden. Även regionerna och Gotlands kommun bör konsulteras.

Regeringen har i dag tillsatt en elektrifieringskommission (dnr I2020/02592). Arbetet med elektrifieringsstrategin respektive elektrifieringskommissionen kompletterar varandra. Elektrifieringskommissionen ska arbeta med frågor kring elektrifiering av transportsektorn. Elektrifieringsstrategin omfattar till skillnad från elektrifieringskommissionen även elektrifiering av andra delar av samhället, inklusive industrin, som behövs för att uppnå klimatmål och har ett helhetsperspektiv på elektrifieringen av samhället i stort. Elektrifieringskommissionens analys och förslag när det gäller transportsektorn ska beaktas i arbetet med förslaget till strategi.